

Barweetaab Āyēēng' nyēē kisirchi :Bāwulō Kōōriintēēk

Taayta

Siriintēēt, yēē /kikēēsirē āk wōlēē /kikēēsirēē:
Kisirē :lēbkēēyiintēēt Bāwulō barwaani ām ārook
chēē ng'eri kung'eetee kasir Kōōriintēēk nyēbo
Taayta ām kēnyiitaab 55 KK (kasee kāāboorunēētaab
Kōōriintēēk nyēbo Taayta). Yoo /kakeekas wōlēē
wuu :ng'aleek chēē miitē, /kiisōōtyinē kule kisirē
:Bāwulō barwaani kumiitē Maketoonnya ām ko-
mostaab tō nyēbo kōōrēētaab Kirikiik, kumiitē ku-
ruutoochinē kaniseetaab Filiibi. Ki kiriinkēēt
nyēē wōō :Kōōriintō ām Akaaya ām komosaata
bo cheeronko nyēbo kōōroonoo. Ibooru :Bāwulō
ām barweenyii kule kimiitē wokuruutoochinē
Kōōriintō subak ānku nyooto ku ruutooynyii nyēbo
sōmōk (kur. 13:1). Matwekaat :ruutooynyii nyēbo
āyēēng' ām Kitaabuutaab Yēyuutēk nteenee /ki-
isōōtyinē kule imuuchē kiyeyakay yoo kimiitē
:inee kutēbunēē Ēfēēsō (Yēyuutēk 19). Twēchē
ām kurkeetaab 2 kule ki ng'waa :ruutooyooto
kuuyu kiiburyoong'to kaniseet ām kēēlto nyēē
kōrōōm. Kimiitē :mwēēnkōōsyēk chēē kibēētii
ānkukwoonii ām kwēēnuutaab kiriinkōōsyēchoo ki
wōōyēch tukwaay (Ēfēēsō āk Kōōriintō). Kun-
yoo, kimā wuuy kuwēētēē :chii komosta ake ākoy
ake. Kikiikumach :Bāwulō kule nto wo Kōōriintō
kurook nto yityo kuyit Maketoonnya, nto mii
yoo wokōōyēēw Kōōriintō, nteenee kikwey kuwo

Maketoonna kurook nto yityo kuwo Kōōriintō. Nto yityo, kung'eetee Kōōriintō ānkumur Make-toonna ankooyeey ākoy Yēerusālēm.

Kiyēē mii āriit āk nyēē āmu: Mānēwoong' :barweenyii nyoo kibo taay āk ruutoonyii ng'aleek chēē kiiyimē biikaab Kiriistō. Kimiitē :biiko kereeryaanto chēē kitay ng'aleekyii koobeek kut koomuuch mbo kukwiil kāāmuukēywēkyii kuu lēbkēeyiin. Kimwooy :bichooto kule ki lēēbiin :Bāwulō nyēbo beesaan. Kunyoo, sirē :Bāwulō barwaani kuyēētē keey kule bēērē keey kōōbooru kule chuulaat :soboonyii. Ikiimchinē ām barwaani biikaab Kiriistō koowaany kāāruruukiisyēetaab beesaanik nyoo kikiikutoow :icheek kēnyiit nyoo kikiikusiirto sibokēētoorētēē mbo ng'eetaabiya chuut ām Yēerusālēm. Nto mii yoo, kōōkomkoom kāāntōōyikaab biikaab Kiriistō kootabaan biiko choo yibu wōōrōōr ankuchuul kiy ake tukul simāchokukōōmchi icheek yoo chōōnii nto kōōbootyi kāāmuukēywēēk choo kiikōōkoochi :Yēyiin, kuwuulyēē ng'al chēbo wōōrōōr. Nteenee māchāktōōs kōōkomkoomunēē kāāmuukēywēēchoo biiko choo kiikōōyēnchi Kiriistō. Ikiimē :barwaani kule māchāktōōs / kiichoomnyo biiko āk Yēyiin. Ibooru :Bāwulō ām kurkeetaab 3 kule wōō :kiirootyēet nyoo lēēl nyēbo soboontaab Tāmirmiryēēt kusiir nyoo bo kēny nyoo iyyoong'unēē kiruutēk.

Kyoorōōrchi keey :Bāwulō Kōōriintēēk ānkumākyi bēerur

1 Anii ku Bāwulō nyoo kitoola :Yēyiin āyēku *lēbkēēyiintēētaab Kāārārōokiintēēt Yēēsu ānkāāboontē keey ng'eetaabiya Tēmētēewō. Kiisubooyook akweek biikaab Kiriistō ām *kiriinkēētaab Kōōriintō kunam wōlēē mii :kanisoosyek tukul chēbo yēēmēētaab Akaaya.

2 Lēyyē, kōōbēruurook :Baaba Yēyiin āk Mokoryoontēēt Yēēsu Kiriistō ānkukōōnook kaalyeet.

Sooysooyēēch :Yēyiin ām nyāliluutēkyoo

3 Kusilākoy :Yēyiin nyoo kwaaniitaab Mokoryoontēēt Yēēsu Kiriistō. Yēyiin ku Baaba nyēē riirēē biich ānkusooysooyē biich ām kēēlwookik tukul.

4 Sooysooyēēch :Yēyiin ām nyāliluutēk alak tukul sikeesaaysaay :nkacheek choo boonto nyalil ake tukul kuu wōloo kisooysooytēēch :inee.

5 Kuu yoo kēēnyāliiltōōsii :acheek miisin ām nyāliluutēkaab Kiriistō, / kēēsooysooyēēch miisin kubununēē Kiriistō.

6 Yoo kākēēnyāliilchē :acheek, kukākēēnyāliilchē kule / sikeesaaysaayaak ānkōōriib kiyēē kyōōyēnchi. Yoo / kakeesaaysaayeēch acheek ku kubo kule +/mākēēyēētyēēchook sōōmuytoochi nyāliluutēchooto kikēēnyōōru :nkacheek.

7 Kiimoong'tēēnook keey miisin kuuyu kiinkētē kule kuu yoo ōnyāliiltōōsii :akweek kuu acheek, kusooysooyook :Yēyiin kuu wōloo sooysooytēēch acheek.

8 Mbo ng'eetaabiya, ābērē karaam ōnkēt :nkakweek wusiisyēēt nyēē kiikēēnyōōru ām yēēmēētaab Eesya. / Kikiikiicheech miisin wuu

nyēē / kaakiimuukteech nyēē kikiisōōtē kule
kimēētābokēēsobtōōsii.

⁹ Kubooyiit man, kikiikwaameech
:ng'uusng'uus wuu nyēē /kikiikiitiilchēēch meet.
Kiyēyākiis :ng'aleechu simātākēētiyēē key
:acheek kāāmuukēywēēkyoo, nteenee kiikēnēē
key Yēyiin nyoo ing'ēētēē biich meet.

¹⁰ Nyoo kiirāroochēēnēēch meet,
makooraraacheech subak. Kiikēnēē key inee
kule tāsē taay kōōrāroochēēch,

¹¹ nto yooto tukul ōmiitē :akweek ōsoowēēch.
Mākubirchi yooto :biiko wōlēē wōō Yēyiin kōōnkōy
kubo acheek ām bērurto nyēē kōōkēēnyōōru /
kēēwālunēē soowuutēkwaa.

*Kiikiim :Bāwulō kule chii :inee nyēē /kiikoosē
key*

¹² Ng'alyoontēēt :nyi nyēē kēēng'ērēchēē.
Mwoowēēch :kāāsōōtēywēēkyoo kule kikiibuur
kāāburto nyēē tiliil ānkubo man. Kimēētōōwēēch
:kiirnātēētaab kōōrooni, nteenee kiintōōwēēch
:chamateetaab Yēyiin, nto miisin, yoo
kikiibuurtooy key akweek.

¹³⁻¹⁴ Kēēsirwook ng'aleek chēē rōōtootiin
ānkukāsāktōōs yoo koosuman. Kunyi, āboontēē
mooyēēt kule ānkoo -mōōmuuchē raat ōnkēt kiyēē
kābur nteenee +mōōnkēt kuchurta ām bēsyōōsyēk
choo kwoonii. +Moong'erecheeneech acheek kuu
yoo +makeeng'erecheenaak :nkacheek bēsyoonoo
itiilēē :Mokoryoontēēt Yēesu ng'aleek.

1:8 Yēyuut. 19:23; 1Kōōr. 15:32; 2Kōōr. 4:8 **1:9** Room. 4:17

1:10 2Tēm. 4:18 **1:11** Room. 15:30 **1:12** Yēyuut. 24:16; 1Kōōr.
1:17, 19, 31; 2:13; 2Kōōr. 2:17; Ibu. 13:18 **1:13-14** Filib. 2:16

15-16 Nto kuuyu kwāātinyēē man ng'ālyoontooni, kōkwāāchōb kule āruutoochook akweek yoo āwēētii Maketoonnya nto yoo āyēēwu, atyikaanwaak subak sukuyēētyēēchook :ruutooynyuu kunyil āyēēng' nto yityo, ō-āmiisoo yoo āwēētii Yuuteeya.

17 Ara, ibooru keyy kule āyēku chii nyēē -/ mākiikoosēē keyy yu kyaaweek kāāsōōtēywēēkyuu? Ara āchōbē :anii ng'aleekyuu sāārumē kule, “Ēē, wuu nyooto,” ānkāāmiitē āmwooyē subak kule, “Acha, māwuu nyoo,” kuu wōloo yēytooy :biikaab kōōrooni?

18 Māwēēchwēēchē keyy :Yēyiin sukung'eet -mākēēmwoowook kule, “Ēē, kēēyēyē kiyi,” nto kule, “Acha, -mākēēyēyē.”

19 Nto kurubta keyy āk Lakwataab Yēyiin Yēesu Kiriistō nyoo kyāā-āmu :anii lōkōōywēkyii kēēboontē keyy Siila āk Tēmētēewō, mēēbērē iruumē :inee kule, “Ēē” nto ku, “Acha” nteenee inee nyoo mwooyē kule, “Ēē” ankoochuurta kuu nyootō.

20 Ānkoo ku chaang' :tukuuk chēē kākuurto :Yēyiin, kuyityiintōōs :tukul kubununēē Kiriistō. Kunyoo, kiikoostoy :acheek Yēyiin kubo Kiriistō kēēmwooyē kule, “Kuwuuyiit nyooto.”

21 Yēyiin nkit :nyēē king'oobēēch ānkuyēyēēch acheek āk akweek kēēkich ām Kiriistō.

22 Kiikung'oocheenech :Yēyiin Tāmirmiryēēt / sikiinkētēēnēēch kule kēēyēku cheechii ānkōōboorwēēch :Tāmirmiryoonoo tukuuk chēē mākukōōnēēch.

1:15-16 1Kōōr. 16:5-6 **1:17** 1Kōōr. 4:18-19 **1:19** Yēyuut. 18:5

1:20 1Kōōr. 14:16; Ng'oong'. 3:14 **1:22** Room. 8:11, 23; 2Kōōr. 5:5; Ēfēēs. 1:13-14; 4:30

Kiyēē kikereкта Bāwulō simāruutoochi Kōōriintō

²³ Inkētē mbo :Yēyiin kule yu simāachōō wōloo bo Kōōriintō, ku kule kimāmāchē akubeenaak ng'aleek.

²⁴ -Mākēēmāchē kēebāwook kutukul ām wōlēē ōyēnchintooy Kiriistō. Nteenee kēēyēyiisyē :tukul kubo ng'erekweekwook, kukyōōkiilchē ām kāāyēnchinooyēt.

2

¹ Kunyoo kwaasoot kule māmāchāktōōs tāāruutoochook sitākung'woonchook.

² Yoo kāāng'woonchook ku ng'oo subak :nyēē makoong'ereehaa yoo mā akweek?

³ Kyaasirwaak kuu nyooto si yoo kāāchōō, mayeya :biiko choo kātēēng'ērēēchoo ānyēēru. Ānkētē man kule yoo ang'erechaat :anii, ōng'ērēkootiin :nkakweek.

⁴ Kyāāsirwook āriirē kukāng'woonchoo. Mēēbērē kyāāyēyē kuu nyooto saayeyaak ōnērēēkiisyē, nteenee kyāmāchē ōnkēt chamateenyuu nyēē nyikiis nyēē āboontēēnook.

Nyooyeetaab kaat

⁵ Yoo kiikuyib :chii ng'woonin kumēēbērē anii :nyēē kiing'woonchoo miisin, nteenee kiing'woonchook nkakweek sinee. -Māmāchē ānyikiisyoook ng'aleechu.

⁶ Kiikuyem chiichooto :ng'aleek choo kiing'woonchinēē :biiko chēē chaang'.

⁷ Kunyi, māchāktōōs ra ōnyōōchi kaat ānkōōkiim simabar :nereekikyii.

⁸ Āsoomook kule ōboorchinē chiichooto chama-teet.

⁹ Kyāāsirwook āmāchē ānkēt kule ara ōmuuchē ōmuytoochi tyēmiisyēēt ānkōōrubē kiy ake tukul nyēē kyāāmwooyē nto acha.

¹⁰ Yoo kōōnyōōchi chiichoo kaat, ānyōōchinē :nkanii kaat yoo ākoo mii :kiy nyēē āmāchē ānyōōchinēē kaat. Ānyōōchinē kaat kubo akweek ākoonyitē Kiriistō,

¹¹ simeeberbeereech :Kibrōkōsyoontēēt kuuyu kiinkētē chōbuutēkyii.

Kiinēmchi keey :Bāwulō yiisyēētaab Yēyiin ām mooyēēt akeenke

¹² Nto mii yu kawaayit Turoowa kule saamate lōkōōywēk chēē kāroomēch kurubta keey āk *Kāārārookiintēēt, akas kule kikiikuyootwoo :Mokoryoontēēt kēēlto.

¹³ Kimaakaalyanaat kuuyu manaanyoorte ng'eetaabiya Tiitō wōlooto. Kunyi, kyāābirchi biiko chameetaab keey ānkāāwē Maketoonnya.

¹⁴ Nteenee, kusilākoy :Yēyiin nyoo kiiku-biirtoowēch Kibrōkōsyoontēēt kubununēē Kāārārookiintēēt. Yēyiisyēēnēēch :Yēyiin sikiibāroostoochi biiko lōkōōywēk chēē kāroomēch.

¹⁵ Kēēboonkyinē Yēyiin nyēē anyiny yoo kēēmiitē kyoomchinē biiko ng'aleekaab Kiriistō. Boonky-

inē :lōkōōywēchoo biiko choo /kēēmii /kiirāroochē āk choo mii bokubootōōs ām kēēlto nyēē teer.

¹⁶ Āsu meet ām wōlēē mii :choo mii bokubootōōs, nteenee boong'u soboon ām wōlēē mii :choo / kēēmii /kiirāroochē.

Ara, ng'oo nyēē yemaat kwaamtaat lōkōōywēchu kāroomēch?

¹⁷ -Mākēēyēyēē :acheek mung'aareet ng'ālyoontēētaab Yēyiin kuu wōloo yēytooy biiko chēē chaang'. Nteenee kuuyu Yēyiin :nyēē kiiyookwēēch, kēēmwooyē ām mooyēēt akeenke ng'aleekaab manta chēē kwoonēē wōlēē mii :Kiriistō.

3

Kiyey :yiisyēētaab Bāwulō biiko kuyēk barweetaab Kiriistō

¹ Ara kēēmiitē :acheek kēēsilē keey yoo / kēēmwooyē kuu nyooto? Ara kookeetebeenaak barwa ake tukul nyēē ibooru wōlēē kēēwuuyē :acheek kuchōōnēē wōlēē ōmiitē nto nyēē / kikēēsirwook akweek, kuu wōloo māktooy :biiko alake?

² Nteenee barweenyoo ku nyēē / kikēēsirchi soboonwēkwook* ānkusumānē :chii ake tukul ānkōōnkēt.

³ Kiyeyaak :yiisyēēnyoo ōyēku barweetaab Kiriistō, āmēēbērē nyēē / kikeesiree kalaamu, nteenee / kikeesiree Tāmirmiryēētaab Yēyiin. Mēēbērē

2:15 1Kōōr. 1:18 **2:17** 2Kōōr. 4:2; Filib. 1:15-17; 1Tēēs. 2:3, 5, 10

3:1 Yēyuut. 18:27; 2Kōōr. 5:12; 10:12 * **3:2** Mwooyē :siruutēk alake kule 'soboonwēkyoo'. **3:2** 1Kōōr. 9:1-2

/kikēēsirchi rwoontōōy chēē tēbēlyēl, nteenee /
kikēēsirchi soboonwēkwook āriit.

Wōō :lēbkēēyyēētaab kiirootypeet nyēē lēēl

⁴ Kēētinyēē mooyēēt keeyey yiisyooni bo Yēyiin
kubununēē Kiriistō.

⁵ Mā chēēchoo :kāāmuukēywēēk chēē kēēyēyēē
yiisyooni nteenee Yēyiin :nyēē kōōnēēch.

⁶ Nto subak, inee :nyēē kiikuyeyeech kēēyēchinē
yiisyooni bo kiirootypeet nyēē lēēl. Mārubtooy keey
:kiirootyaaani lēēl āk kiruutēk choo /kikēēsirchi
kiy barak, nteenee rubtooy keey āk tāmirmiryēēt.
Yibu :kiruutēchoo sirootiin meet, nteenee kōōnu
:Tāmirmiryēēt soboonto.

⁷ Kirubtooy keey :yiisyēētaab kiirootypeet
nyoo kibo kēny āk kiruutēk choo /kikēēng'ōōtyi
rwaā. Kuchōōnēē :Muusa lekem, kiilēkēchēēchē
:tokochnyii miisin nyēē kitōōrē koonyekaab
biikaab Isrāyēēl kut kimēēmuuchē kukas.
Nteenee kimeeymeeyaat :lēbkēēyyoonoo muut kut
wokubēk. Kunyi, yēē ākoo kiimuuchē :yiisyēētaab
kiruutēk nyoo kiyibu meet kuchōōnto lēbkēēyyēēt
ii,

⁸ ku tyaa :lēbkēēyyēēt nyēē chōōntooy
:yiisyēētaab Tāmirmiryēēt nyoo kōōnu soboon!

⁹ Yoo ākoo boonto :yiisyēēt nyoo iruustooy biiko
lēbkēēyyēēt ii, ku tyaa sōō :lēbkēēyyēēt nyēbo yi-
isyēēt nyoo yēyē biiko kuchurta!

¹⁰ Kiyēē /kikēēbērē kēny boonto lēbkēēyyēēt,
kumēēkutinyē raat lēbkēēyyo, yoo /kakiikerkeeyee
lēbkēēyyēēt nyoo lēēl.

3:3 Cherem. 31:33 **3:5** Room. 15:18 **3:6** Luuka 22:20; Yoowa.
6:63; Room. 7:6 **3:7** Chuy. 34:29-30; Room. 5:21; 6:16, 21, 23; 7:24
3:9 Room. 8:1-2; Kala. 3:10

11 Nto yoo ākoo kichōōnto :kiirootyaaani kimii kukēēytooy lēbkēēyyēēt ii, / bokeemwa nee nanyuun wōlēē tēē :lēbkēēyyēēt nyēbo nyoo wēētii ākookoy?

12 Kunyi, kuuyu kiikēnēē keey lēbkēēyyooni bo kibchuulyo, māmii :kiyēē kēēwunyē.

13 -Makeekerkeeye Muusa nyoo kiwunyē koonyekyii simakas :Isrāyēēliik inee yu kimii kumēēymēēyootē :lēbkēēyyēēt.

14 Nteenee kiyaam :biikaab Isrāyēēl mētēwoy ākoy kura. Tākumii :kiy nyēē iyēēnē koonyekwaa yoo /kēēmiitē /kēēsumānē kiirootypeet nyoo bo kēny. -Mēēnēmtooy keey :kiyoo nteenee inēmtooy :kāāmuukēywēēkaab Kiriistō.

15 Ānkoo mbo kura yoo /kēēmiitē /kēēsumānē kitaabuutaab siruutēkaab *Muusa, kutākukērootiin :koonyekaab biiko.

16 Nteenee, yoo kātēbi :chii kut kuweech kāāsōōtēywēēkyii ankucham Mokoryoontēēt, +/ mākiinēm kiyooto kiker koonyekyii.

17 Kunyi, kōōnu :Mokoryoontēēt Tāmirmiryēēt. Nto wōloo miitē :Tāmirmiryēēt kootyaaktaat :chii.

18 Kēēkāsē :acheek tukul choo mākērootiin :koonyekyoo lēbkēēyyēētaab Mokoryoontēēt, ānkoo kēēkāsē kumeeymeeyaat. / Kēēmii / kēēwēēchwēēchēēch keekerkeyiitu Mokoryoontēēt kēētāsē taay kēēnyōōru lēbkēēyyēēt kuchōōnēē wōlēē miitē :Tāmirmiryēēt.

3:13 Chuy. 34:33-35 **3:14** Isa. 6:10; Room. 11:25 **3:15** Room. 10:4; 11:7-8; Ēfēēs. 2:15 **3:17** Yoowa. 8:32, 36; Room. 8:2; Kala. 5:1, 13, 18 **3:18** 1Kōōr. 13:12; 2Kōōr. 4:6; Room. 8:29

4

Kiibooru ng'ālyoontēetaab manta kutook

¹ Kikōōnēech :Yēyiin yiisyooni kuuyu kiriiree-
neech. Kunyoo, mākoy /kēēnyēbēt.

² Kookeesatee keey ng'aleekaab kāāntosuurrāt
choo iyēelē :biiko. Kookeetay kāābērbēēriisyēēt
āmākēekwoonykwoonyē ng'ālyoontēetaab Yēyiin.
Nteenee kiibooru ng'ālyoontēetaab manta kutook
ānkēēchāmē koolyeb :chii ake tukul soboonwēkyoo
ām taayeetaab Yēyiin.

³ Nto yoo iyēēnootiin :lōkōōywēchuchoo chu
kāroomēch, kōōyēēnootiin ām wōlēē mii :biiko
choo mii bokubootōōs.

⁴ Kiikookoor *:Kēniintēēt nyoo bāwu kōōrooni
bichoo mānēēyēnchi ng'ālyoontēēt simakas
lēbkēēyyēetaab lōkōōywēchooto kāroomēch choo
ibooru lēbkēēyyēetaab Kiriistō. Inee :nyooto
iboorunēē keey :Yēyiin.

⁵ -Mākēēmiitē kēēng'āloolēē keey :acheek,
nteenee kēēmiitē kyoomtooy kule Mokoryoontēēt
:Kāārārookiintēēt ānkēēyēchinē :acheek yiisyēēt.

⁶ Yēyiin nyooto kimwooyē kule, “Kubot
:mēēnānēēt, ānkuchō :lēbkēēyyēēt”† ku nyooto
:nyēē kiilebkeey kāāsōōtēywēkyoo kēēnyōōru
lēbkēēyyēēt yu kakeekas Kiriistō kōōbooru
wōōyintaab Yēyiin.

Yibwēech :nyāliluutēchuchoo bērrurtaab kibchuulyo

4:1 2Kōōr. 3:4, 6 **4:2** 2Kōōr. 2:17; 3:1; 6:4 **4:3** 1Kōōr. 1:18
4:4 Yoowa. 12:31; 1Kōōr. 2:6; Ēfēēs. 2:2; Kolos. 1:15; Ibu. 1:3 **4:5**
2Kōōr. 1:24 † **4:6** Toowu. 1:3 **4:6** 2Kōōr. 3:18; 1Bēt. 2:9

7 Keekerkeeye tērēn chēē ng'āsng'ās chēē kēēkoochi :Yēyiin kiyoo bo kwōng'uut sukōōboor kule kikwoonēē kāāmuukēywēēk wōlēē mii :Yēyiin, mēēbērē wōlēē kēēmiiitē :acheek.

8 /Kokiikiicheeneech komoswookik tukul, nteenee /manaakeeruurumeech. Ānkoo kubotwēēch tonkoy, mābēku :moonikyoo.

9 /Kōōkēēwusēēch, nteenee /manaakeebakaakteech. /Kēēbirēēch /keemilteech, nteenee /manaakiiwaang'teech.

10 /Kiinyāliilēēch ām wōlēē kakeebe kuu wōloo /kikiinyāliiltooy Yēesu sukung'eet kōōboorunēē keey :soboonyii soboonwēkyoo.

11 / Kēēmii / kiirēkēērchēēch acheek chu kēēsobchootiin wōlēē mii :meet kubo Yēesu, sukung'eet kōōboorunēē keey yooto :soboonyii bōōrwoonikyoo chu bēku.

12 Kunyoo, kānyoonwēēch acheek :meet nteenee +mōōnyōōru :akweek soboonto.

13 / Kikeesir kule, “Yu kāāyēnchi Yēyiin, ang'alaal.”† Ām mooyēēt nyēē wuu nyooto, kiiyēnchinē :nkacheek Yēyiin ānkyoomtooy lōkōōywēkyii.

14 Kuu yoo kiinkētē kule nyooto kiing'ēētēē Mokoryoontēēt Yēesu meet ku nyooto :nyēē makoong'eeteeneech nkacheek meet ankoomuteech āk akweek keebe taayeenyii.

15 Bo :ng'aleechu tukul karaamateeng'woong'. Yoo tāsē taay kuchoong'iitu :biiko chēē iyēnchinē

4:8 2Kōōr. 1:8; 7:5; 11:23-29 4:10 Room. 6:8; 2Kōōr. 1:5; Kala. 6:17; Filib. 3:10-11; Kolos. 1:24; 1Bēt. 4:13 4:11 Room. 8:36
4:12 Kolos. 1:24 † 4:13 Tyēn. 116:10 4:14 1Kōōr. 6:14

Yēyiin, +/mākēēbirchinē Yēyiin kōōnkōy miisin /
ānkiitōrōōr.

¹⁶ Kunyoo, mābēku :moonikyoo. Ānkoo si-
nee /kēemii /kēesuusurē bōōrwēk, /kēemii /ki-
ilēēliitēēnēēch kisich, kisich bēsyō ake tukul.

¹⁷ Miitē kuyibwēēch :nyāliluutēkyoo chu
mābo laat bērurtaab kibchuulyo kukeeytee
nyāliluutēchoo tukul.

¹⁸ Kunyi, mēēbērē kēēmiitē kiimoong'tēē keey
kiyēē /kēēkāsē, nteenee kiimoong'tēē keey kiyēē
-/mākēēkāsē. Kiyēē /kēēkāsē kumābo kibchuulyo,
nto nyoo -/mākēēkāsē kubo :nyoo kibchuulyo.

5

Āmchēēch :yēēmootēēt bōōrto nyēē lēēl

¹ Kiinkētē kule yoo /kakiiburyeet kēryōōsyēkyoo
ām kōōrooni, mākukōōnēēch :Yēyiin kooriik
chēē leelach ānkubo kibchuulyo ām wōliin bo
kibkōōnkōy, chēē kimātēēchē :chii.

² Kutākēētinyē bōōrwoonichuchoo kēēmiitē kiisi-
ilē ānkwoomchēēch :yēēmootēēt /kiiluumeeneech
bōōrto nyēē lēēl nyoo bo wōliin bo kibkōōnkōy.

³ Yoo /kaakiiluumeech, -/mākēēnyōōrwēēch
kibchuraat.

⁴ Yoo tākēēminyē kēryōōsyēkyoo, kiisiilē
ānkunyikisyēēch :ng'ala kuuyu -mākēēmāchē /
kēēbuutēēch, nteenee kēēmāchē /kiiluumeeneech
bōōrwoonik choo bo kibkōōnkōy sukōōyēēn
*:soboontaab kibchuulyo bōōrwoonichu bēku.

⁵ Kunyoo, Yēyiin :nyēē kiyēyēēch kubo soboonoo bo kibchuulyo ānkisimkukōōnēēch Tāmirmiryēēt kuyēk kiy nyēē kēēboorunēē kiyēē +mākēēnyōōru.

⁶ Kunyi, kēētitirootiin ākookoy ānkiinkētē kule kēēmiitē kēēbēētii kanyoo wōlēē miitē :Mokoryoontēēt ānkoo tākēēboontōtē bōōrwoonichuchoo.

⁷ Kēēminyē kiimoong'tēē keey Yēyiin āmēēbērē kiyēē kēēkāsē.

⁸ Kēētitirootiin ānkiikāykooyē keesatee keey bōōri ānkubokiibuurtē keey Mokoryoontēēt.

⁹ Kunyi, kēēsyeēmē miisin kiing'ereech Moko-ryoontēēt, ānku yoo tākēēboontē bōōrwoonikyoo ām kōōrooni nto yoo kakeebe kibkōōnkōy.

¹⁰ Tookunoot kule ākoy /kēēkweryootēēch tukul taayeetaab Kiriistō / ānkiikumwēēch sukunyōōr :chiī ake tukul kiyēē misyinē kubo kiyēē kiyēyē ām kōōrooni, anku miyaat :kiyooto nto ku karaam.

Māchāktōōs/kiichoomnyo biiko āk Yēyiin

¹¹ Kuu yoo kiinkēt kule māchāktōōs kiiywēyē :Yēyiin, kēēchēng'ē miisin kēēyisu biiko. Inkētē :Yēyiin ānkāābērē ōnkētē :nkakweek wōlēē kēēwuuuyē :acheek.

¹² -Mākēēmiitē kiikoostoochook keey, nteenee kēēmiitē kēēkōōnook bārooyinto ong'erecheeneech sōōmwoochinē biiko choo tākung'āsēē keey kiyēē mii saang' kusiir yēē kātāng'āsēē keey kiyēē miitē āriit.

¹³ Yoo isōōtē :alake kule kābunwēēch :mētēwoy, ku kubo yiisyēetaab Yēyiin. Nto yoo kēēng'ālōolē

5:5 2Kōōr. 1:22 **5:7** 1Kōōr. 13:12 **5:8** Filib. 1:23 **5:10** Yēyuut. 10:42; Room. 2:6; 1Kōōr. 3:13-15; 4:5; 2Kōōr. 11:15; 2Tēēs. 1:7-10

5:11 Room. 1:13; 1Kōōr. 4:1-5; 9:22; 2Kōōr. 4:2; 6:4 **5:12** 2Kōōr. 3:1; Filib. 2:16

ām kēēlto nyēbo kiirnān, kēēyēyē kuu nyooto kubo akweek.

¹⁴ Kērchēēch koong' :chamateetaab Kiriistō kēēyēyē yiisyēētaab Yēyiin, kuuyu kēēchāmchiintōōsij kule kime :chiito akeenke kubo biiko tukul, kunyoo kerkeey nyēē kikēēbēku :acheek tukul.

¹⁵ Kime kubo biiko tukul si nto yityo, mēēbērē mākuminyē :choo sobchootiin kubo icheck keey, nteenee māchāksē kuminyē kubo nyoo kimēē kubo icheck /ankiing'eetee meet.

¹⁶ Kunyi, kuchakee raat kuwo taay, -mēēkēēkāsunēē chii komosta nyoo bo kōōrēēt. Ānkoo kikēēkāsunēē sinee Yēesu yoo kibo taay kēēlooto, mēētākēēkāsunēē kēēlooto subak.

¹⁷ Kunyoo, yoo bo :chii Kiriistō /kukiikiiluluut kuyēk chii nyēē lēēl. Kiikukeeyta :ng'aleek chēē yōōsēch ānkutoow :chēē leelach.

¹⁸ Kwoonēē :ng'aleechu tukul wōlēē miitē :Yēyiin nyoo kiichoomnyēēch āk inee keey kubununēē Kiriistō. Kiikukōōnēēch yiisyēēt kiichoomtōōsij biiko āk inee

¹⁹ kyoomtooy kule, kiikuchoomnyo :Yēyiin āk kōōrēēt kubununēē Kiriistō simēēyiit ng'ōōkiswookik chēē kiikuyey :biiko. Kunyoo, kōōkukōōnēēch kuut kule kiichoomtōōsij biiko āk inee.

²⁰ Kiiyooktēēch :Yēyiin bokeemwaayte ng'aleekaab Kiriistō. Kunyoo, kēēmwooyē kubo Kiriistō kule māchāktōōs /kiichoomnyo biiko āk Yēyiin.

5:13 1Kōōr. 14:18-19 **5:14** Ēfēēs. 3:19 **5:15** Room. 6:3-4; 7:4; 14:7-9 **5:17** Room. 6:4; Ēfēēs. 4:24 **5:18** Room. 5:10; Ēfēēs. 2:16 **5:19** Room. 3:24-26; Kolos. 1:20

21 Kiyey :Yēyiin Kiriistō nyēē kimātinyē ng'ōōki ake tukul, kōōwut wōlēē mii ng'ōōkiswookikyoo, si nto yityo keechurte kutukul kubununēē Kiriistō.

6

Ng'erēchēē :Bāwulō yiisyēēnyii

1 Kuu yoo kēēyēyiisyē āk Yēyiin, kēēmwoowook kule -mookany kuwo buch :chamateetaab Yēyiin nyoo kyōōnyōōru.

2 Mwooyē :Yēyiin kule, “Kyāākāsuung' ām bēsyēētaab chamtaayeet, ānkāāsāruung' ām bēsyēētaab kaararaacheet.”† Āmwoowook kule raat :bēsyoonooto chāmtooy :Yēyiin biiko ānku raat :yēē /kiirāroochē biiko.

3 -Mākēēmāchē kēēyēku kāānākuut ām wōlēē mii :biiko simēēntosuurākoy :yiisyēēnyoo.

4 Nteenee, kiibooru ām keel ake tukul kule kēēyēchinē Yēyiin yiisyēēt. Kēēmuytooy miisin, kēēnyāliiltōōsii, nyikisyēēch :ng'aleek / ānkiikiichēēch.

5 / Kēēbirēēch / ānkēērātēēch, / kēēyēchēēch wōōrōōryēēt ānkēēbirtēēch. Kēēchooyēntōōsii ānkēēbēētēē kuut.

6 Kēēyēyē yiisyēēt ām kēēlto nyēē tiliil, kēēsēwunootiin, kēēmuytooy ng'al ānkēēboontē moon chēē leelach. Intōōwēēch :Tāmirmiryēēt ānkēētinyē chamateet nyēbo man.

7 Kēēyēyē yiisyonoo subak ām ng'aleek chēbo man, ām kāāmuukēywēēkaab Yēyiin ānkēēchōbootiin āk kariik chēbo booryēētaab churtaayeet.

5:21 Yoowa. 8:46; Room. 8:3; Ibu. 4:15 † 6:2 Isaaya 49:8 6:2 Luuka 4:19-21 6:4 2Kōōr. 4:2 6:6 Room. 12:9 6:7 2Kōōr. 10:4-5

8 Kēēyēyē yiisyooni /ankakiikaasteech nto /kamakiikaasteech, yoo /kākēēmwooy ng'aleek chēē miyootēch nto chēē kāroomēch. Kēēyēyiisyē ām kēēlto nyēē churtaat nteenee /kēēmwooyē kule kēēyēku kiblembechiis.

9 Kēētookunootiin, nteenee / kēēmōontēēch. Kēēmiitē meet, nteenee kēēsobchootiin. / Kiityōōlēēch, nteenee -/mākēēbākāchēēch.

10 Kēēnērēēkootiin, nteenee kēēng'ērēkootiin ākookoy. Kēēyēku bānoon nteenee kēēyēyē / kiibēruur biiko chēē chaang'. -/Mākēētinyē kiy, nteenee kēētinyē kiy ake tukul.

11 Lēyyē, biikaab Kōōriintō, kāākēēng'āloolwook ām mooyēēt akeenke ānkāākēēng'oong'wook wōlēē wuu :kāāsōōtēyewēēkyoo.

12 -Mākēēmāchē keewunyeenaak :chama-teenyoo, nteenee ōwunyēēnēēch :akweek nyēēng'woong'.

13 Āng'āloolwook kuu lōkōkyuu, kunyi okany kiikoor tukul, ochameech :nkakweek kuu yoo kēēchāmook :acheek.

-Mānoomtōōs :churtaayeet āk rōkōsto

14 Biikyoo, -mookany / kiinoomnyook āk biiko choo mānēēyēnchi ng'ālyoontēētaab Yēyiin. Mānoomtōōs :churtaayeet āk rōkōsto āmānoomtōōs :lēbkēēyyēēt āk mēēnānēēt.

15 Māchoomtōōs :Kiriistō āk Kibrōkōsyoontēēt, āmānoomtōōs :chii nyēē kiikōōyēnchi ng'ālyoontēēt āk nyoo mānēēyēnchi.

16 Mākāsyiintōōs :Kōōtaab Yēyiin āk āynātōōs.
Acheek ku Kōōtaab Yēyiin kuu yoo mwooyē :Yēyiin
kule,

“+Māāming'tē keey bichoo
ānkēēbēesyētootē :tukul.

+Māāyēku Yēyiintēēng'waa
ānkuyēk :icheek biikyuu.”†

17 Kunyi, mwooyē :Yēyiin subak kule,
“Osatee keey bichoo

āmōōtiiny kiy ake tukul nyēē mā tiliil.”†

Tāsē taay :Yēyiin nyoo bāwu kiy ake tukul kum-
wooyē kule,

18 “+Maataachaak, māāyēku kōōn
ānku +mōōyēku :akweek lōkōkyuu.”†

7

1 Chōōrōōnuutēkyuu, kuu yoo /
kōkēēkuurtoowēēch tukuuchu kumāchāktōōs
kiitiliil keey ām wōlēē miī :kiy ake tukul nyoo
nyēērēē bōōrto āk tāmirmiryēētaab chii. Nto
yooto, okany kyaam booryēēt keechurte kutukul
ānkiiywēyē Yēyiin.

Kibāybāchi :Bāwulō Kōōriintēēk

2 Lēyyē, ochameech subak. Mānāākēyēchi
chii ake tukul ng'ālyoo nyēē miyaat
amanaakeenyeeree ātēbuutēkaab chii ake tukul
āmānāākēēsāsunēē chii ake tukul ām akweek kiy.

3 -Māāmiitē āwēchook. Kisimāmwoowook :anii
kule āchāmook miisin nyēē yoo kābo meet kēēbēku
:tukul, nto yoo kābo soboon, kēēsobchē :tukul.

† **6:16** Laawi. 26:12; Cherem. 32:38; Ēsēk. 37:27 **6:16** 1Kōōr.
3:16 † **6:17** Isa. 52:11 † **6:18** 2Sām. 7:14 **7:2** 2Kōōr. 6:13;
12:17 **7:3** 2Kōōr. 6:11; Filib. 1:7

4 Atyaakaat yoo āng'āloolwook
 ānkāāng'ērēkēēnook. Kōōkōōtitiirōo :wōlēē ōmiitē
 ōbuurtooy nyēē ānkoo āmiitē nyalil, kukōōnoo
 ng'erekweek.

5 Yoo kikēēyitu Maketoonnya, mānāākēēnyōōru
 mbo bārooyin nyēē kākiimuunyēē. /Kikiinyāliilēēch
 kibtaman /kikēēwusēēch ānkyoomēēch :ng'ala mēt.

6 Nteenee yu kāwokuchō :Tiitō, kēēnyōōru
 saaysaayeetaab Yēyiin nyoo sooysooyē choo
 kiikubēk :moonik.

7 Mēēbērē /kikeesaaysaayeech sōō baateey ku-
 uyu kichō :Tiitō, nteenee kuuyu kyooyey :akweek
 kusaaysaayakay :inee. Kimwoowēēch :Tiitō kule
 kyōōchusyē ānkōōmāchē miisin kule nto okasaa.
 Kimwoowēēch subak wōlēē ōmāktooy kule nto
 kēēnoomnyē āk anii. Kunyoo ang'erechaat miisin.

8 Ānkoo kiyeyaak :barweenyuu ōchusyē, ābērē
 manaayey kiy nyēē miyaat. Nteenee kuu yoo
 kyaakas kule king'woonchook :barwaanaa ām
 āsiiswēk chēē ng'ēri, asoot kule kyaayey kiy nyēē
 miyaat sinee.

9 Ang'erechaat raat āmēēbērē kuuyu kyōōchusyē,
 nteenee kule kyooweeke. Kunyi, kyōōchusyē kuu
 wōloo kimāktooy :Yēyiin, āmāmii :kiyēē miyaat nyēē
 kikēēyēwook.

10 Yoo kāchus :chii kukeeywey Yēyiin, kuyēyē
 :yooto kuweek :chiito, nto yooto +/makiiraraach
 chiichooto āmāmii :kiy nyēē miyaat nyēē
 kookuyeyakay. Nto yoo kāmuy kubo kule karub
 ātēbuutēkaab kōōrooni, kuyibu :yooto meet.

11 Okas baa mbo kiyēē kōōkuyibwook

:chusātoonoo: Kookuyeyaak ōsēwu ānkōōtiliil keey. Kookuyeyaak ōburyoong'tē nyoo kiikuyey rōkōs ānkōōmuuyē kubo kiyēē kiikuyeyakay. Kookuyeyaak ōbuur ōmāchē kiyēē bo manta ānkōōmāchē miisin ochuul ng'ālyoontooni ānkōōng'woonchi chiito nyoo kiikuyey rōkōs. Kuu yoo kwooyey ng'aleechu churtootiin tukul, kōōbooru kule kyoochuurte.

¹² Kunyi, yoo kyāāsirwook, mēēbērē baateey kyāāsirē kubo chiichēē kiikuyey ng'al chēē miyootēch nto mbo kubo nyoo /kiikēēyēchi ng'al chēē miyootēch, nteenee kyāāsirē sukung'eet ōnkēt ām kāāmuukēywēēkaab Yēyiin kule kyōōnēmchēēch keey kuyem.

¹³ Ititiirēēch acheek :ng'aleechaa tukul.

Kēēng'ērēkootiin subak miisin keekas kule kobaybay :Tiitō kuuyu kyooyey mētinyii kukaalyan.

¹⁴ Kikyaakaastaak āyooku Tiitō wōloo ōmiitē :akweek, nteenee mānōōntosuuroo. Kōōkēēmwoowunoonwook kwaak manta kunyoo ang'erechaat kule kōyēk man :kiyēē kwāāmwoochi Tiitō kurubta keey āk akweek.

¹⁵ Kunyi, chāmook :Tiitō miisin yoo keesoot kule kyōōkāsyi :tukul ng'aleechaa ankootaach inee ām muyātēēt āk bōōtoonik.

¹⁶ Ang'erechaat akas kule āmuuchē amaang'tenaak keey kuchurta.

8

Māchāktōōs kuyēētyēēchinē keey :biikaab Kiriistō

1 Kunyoo ii, mbo ng'eetaabiya, āmāchē ōnkēt wōlēē tēē :bērurto nyēē kinyōōr :biikaab Kiriistō ām yēēmēētaab Maketoonnya.

2 Ānkoo kimii :bichoo kubuntēē nyāliluutēk, king'ērēkootiin. Ānkoo ki bānoon :bichoo, kileelach :moonikwaa nyēē kiinēmu keey kōōkooytooy beesaanik chēē chaang'.

3 Kiinēmu :bichoo beesaanik chēē chaang' kut wuu nyēē makoorkuut keey nteenee māmii :chii nyēē kikērchinē koong'.

4 Kisaayeech kule kōōkoochinē :nkicheek biikaab Kiriistō ām Yēērusālēm beesaanik.

5 Kiyey :bichoo kiy nyēē wōō nyēē kimākiisōōtyinē :acheek. Kuu yoo kiinēmchi keey :bichoo Mokoryoontēēt, kutoorētēēch acheek kootyiich kiyēē māchē :Yēyiin.

6 Kunyi, kēēmwoochinē Tiitō chokōōtitiirook owaang'te yiisyooni karaam bo kāāruruukiisyēēt nyoo kisimkutoowu :inee.

7 Ōmiitē nyēē karaam kurubta keey āk kāāyēnchinooyēēt, wōlēē ōng'ālooltooy, kiirnātēēt, wōlēē ōnēmchintooy keey Yēyiin āk chamateet. Kunyoo mākāksē ōnēmchinē keey kāāruruukiisyooni.

8 -Māāmiitē ākērchook koong', nteenee āmāchē akas wōlēē wuu :chamateeng'woong' yoo / kākiikuykuuchiin āk nyēbo alak.

9 Ōnkētē wōlēē wuu :chamateetaab Mokoryoontēenyoo Yēēsu Kiriistō. Ānkoo kitinyē :inee

tukuuk kuyem, kucham kuyēk banan kubo akweek sukuyeyaak ōnyōōru tukuuk kuyem.

¹⁰ Wōlēē ākāstooy ng'ālyoontooni ām wōlēē ōmiitē :akweek kumiitē kule: Kaykay owaang'te yiisyēēt nyoo kwōōtoowu kēnyiitkoonye, kuuyu akweek :chēbo taay osoot kule ōkooytē tukuuchoo ankooyey man kuu nyooto.

¹¹ Kunyi, otas taay ām yiisyoonoo kut owaang'te sukuyitita :wōlēē kyōōmāktooy.

¹² Yoo chāmē :chii kōōkoochi Yēyiin tukuukyii, kukāsē :Yēyiin kiyēē kēēkooyto kurubta keey āk kiyēē boonto :chiichooto mēēbērē kiyēē māboonto.

¹³ Wōlēē kēēmāktooy :acheek mēēbērē kule ōsāru alak kut bōōnyāliilchē :akweek, nteenee kēēmāchē kule kwooyēēch :biiko tukul.

¹⁴ Ōtinyē akweek raat chēē yēmook nteenee mātinyē :icheek. Mii :yēē mākuboonto icheck ku -mōōtinyē :akweek. Kunyi, mākwooyēēch :kiy ake tukul

¹⁵ kuu yoo /kikeesir kule, “Biiko choo kiiruruuch chēē chaang' mēēbērē kikēēytēē chēē kimāchē, nto choo kiiruruuch chēē ng'ēri mēēbērē kirārchi.”†

Tiitō āk biiko choo kibēētooy keey

¹⁶ Ābirchinē Yēyiin kōōnkōy nyoo kiikoochi Tiitō mooyēēt nyēē wuu nyeenyuu ām wōlēē ōmiitē :akweek.

¹⁷ Kicham :Tiitō ām ng'erekweek yu kākēēmwoochi kuchō wōloo ōmiitē kuuyu kikiikwoomchi :yēēmootēēt miisin kule nto kasaak.

8:9 Mat. 8:20; Filib. 2:6-7

8:10 1Kōōr. 7:25

8:12 Määrkō 12:43

† **8:15** Chuy. 16:18

18 Kēēmiitē kiiyooku kuchōōnto keey ng'eetaabiya ake nyēē siltooy :kanisoosyek tukul kubo wōlēē yēytooy yiisyēenyii bo amtaayeetaab lōkōōywēk chēē kāroomēch.

19 Nto miisin kikwey inee :kanisoosyek kule sikeebeete keey bokēēriib tukuuk chēē /kiiruru-uchē. Kēēyēyē yiisyooni sikēēkoonyitēē Mokoryoontēēt ānkiiboornēē wōlēē kiinēmchintooy keey kēēyētyēēchi biiko.

20 Kēēmāchē keetayee keey kēēyēyē kiyēē imuuchē kuyey biiko kōōng'unyng'uunyiiis ām wōlēē kēēriibtooy kiyi /kēērōōbu.

21 Kēēriibē keey keekas kule kakeeyey kiyēē bo man ām taayeetaab Mokoryoontēēt āk nyēbo biiko.

22 Kēēmiitē kiiyooku ng'eetaabiya ake kuchōōnto keey mbo Tiitō. Kiikōōboorwēēch keey :ng'eetaabiya nyiitēnyi ām kēēlwookik chēē chaang' kule boontēē mooyēēt yiisyooni ānku raat miisin, kuuyu imoong'tēēnook keey :inee kuyem.

23 Kēēyēchiintōōsii yiisyēēt āk Tiitō ām wōlēē ōmiitē :akweek. Nto mbo ng'eetaabiya alak choo kiikukwey :kanisoosyek kukwa, ku biich chēē yēyē /kēēkoonyit Kiriistō.

24 Kunyoo, ōng'ērēkyi icheek sukukas :kanisoosyek tukul chamateeng'woong' ānkōōnkēt kule kikēētinyē :acheek man yoo kikēēsilook.

9

Ōkooytooy kiy ām moo nyēē lēēl

¹ Ābērē māmāchāktōōs mbo asirwaak kurubta keyy āk kāāruruukiisyēētaab tukuuk choo bo biikaab Kiriistō ām Yēērusālēēm.

² Ānkētē sinee kule oboontēē mooyēēt miisin ōyēētyēēchi biiko alak. Ng'ālyoo :nyoo nyēē kwāākoostooy biikaab yēēmēētaab Maketoonnya āmwoochinē kule kuchakee kēnyitkoonye, ōchōbootiin :akweek ām yēēmēētaab Akaaya ōnēmu tukuuk ānkōōkooytooy. Kuuyu ōchēbchēbēch, kōōkuchēbchēbiitu :nkicheek biiko wōlēē wōō.

³ Nteenee, āmiitē āyooku mbo ng'eetaabiya simāwo buch :kiyēē ing'ērēēchoo kubo akweek kurubta keyy āk yiisyooni āk kule, ōchōbāksē kuu yoo kyāāmwoochinē biikaab Maketoonnya.

⁴ Yoo kāāchōōntē keyy chiito ake tukul nyēbo Maketoonnya ānkēēnyōōrwook kumānōōchōbāksē, +māāchus, nteenee akweek :chēē +mōōchusyē misin.

⁵ Kunyoo, kwaakas kule kaykay asaaysaay mbo ng'eetaabiya bokoowaang'ta chōbiisyēēt kurubta keyy āk tukuuk choo kikyōōkuurtē ām mooyēēt nyēē lēēl. Yoo kooyey kuu nyotoo, mākuyēk kiy nyēē /kēērōōbtooy ām mooyēēt nyēē lēēl āmēēbērē kiy nyēē /kākēēkēr koong'.

Bēurto nyēbo tukuuk choo /kiikooytooy

⁶ Māchāktōōs ōrōōtootē ng'ālyoontooni: Chii nyoo kachaān kēbuswēēk chēē ng'ēri kunyōōru āmiik chēē ng'ērīnēch. Nto nyoo kachaān kēbuswēēk chēē chaang', kunyōōru āmiik chēē chaang'.

⁷ Māchāksē :chii ake tukul kōōnēmu kiy kukāākōōwoonkyi kule kōōnēm. Māmāchāktōōs

kukōōnu kukāmēēchi :moo nto / kukākēēkērchi koong' kuuyu chāmē :Yēyiin chii nyoo kōōnu kiy ām ng'erekweek.

⁸ Imuuchē :Yēyiin kōōbēruurook miisin sōōtinyē tukuuk kuyem. Mākukōōnook kiy ake tukul nyēē ōmāchē sōōtoorētiisyēē ām kāroomnyo ake tukul,

⁹ kuu yoo /kikeesir kurubta keey kiyēē bo man kule, “Kiikooytoot tukuukyii kōōkoochinoot choo kuskusēch. Mākoy /kēēwuutyēē karaamateenyii.”†

¹⁰ Yēyiin nyoo ikoochinē biiko kēbuswēek kuchaanta ānkōōkoochi mbo subak kiyēē āmē, ku nyooto :nyēē mākukōōnook nkakweek kēbuswēek sōōnyōōru chēē chaang' kubununēē churtaayeeng'woong'.

¹¹ Makuyeyaak :Yēyiin ōboor ām keel ake tukul sōōnēmu chēē chaang' ām mooyēēt nyēē lēēl. Yoo kākēēyibchi :acheek biiko choo māchē / kēēyēētyēēchi tukuuk choo kōōrōōbu, mākubirchi :bichoo Yēyiin kōōnkōy.

¹² Mēēbērē ōmiitē ōyēētyēēchinē biikaab Kiriistō choo māboonto kiy baateey, nteenee kōōnu mbo subak /kēēbirchi Yēyiin kōōnkōy kunyil chēē chaang'.

¹³ Makookaasta :biiko Yēyiin, kuuyu kōōkōōboor :yiisyēēng'woong' kule ōyēnchinē lōkōōywēk chēē kāroomēch chēbo Kiriistō. Makookaasta Yēyiin subak ām wōlēē ōnēmuntooy tukuukwook ām mooyēēt nyēē lēēl ānkōōbchēchiintōōsii āk icheek āk mbo chii ake tukul.

¹⁴ Mākusoowook kwaak ām mooyēēt akeenke kubo bērrurtaab Yēyiin nyēē wōō miisin nyēē kyōōnyōōru.

† 9:9 Tyēēn. 112:9 9:11 2Kōōr. 8:7

15 Kunyoo, okany kēēbirchi Yēyiin kōōnkōy kubo Kiriistō nyoo rōōbēywoontēēnyii nyēbo kwōng' uut.

10

Kiyeet keey :Bāwulō kubo yiisyēnyii

¹ Mwooyē :biiko alake kule -māākōrōmchook yoo kēēboontē keey akweek, nto yoo -mākēēboontē keey, ākōrōmchook. Nteenee yoo āyēyē kuu nyooto āyiswook ām ntusātēēt āk sikēnātēēt kuu wōloo kiyēytooy :Kiriistō.

² Āsoomook kule yoo kāāchōō, mēēbērē bōōyēyoo ākōrōmchook kuu wōloo ākōrōmchintooy biiko choo bērē kēērübē :acheek ātēbuutēkaab kōōrooni.

³ Ānkoo kēēminyē kōōrooni, makerkeey :booryēnyoo āk nyoo bo biikaab kōōrooni.

⁴ Makerkeey :kariikyoo bo booryēēt āk chēbo biikaab kōōrooni. Kwoonēē :kariikyoo acheek wōlēē mii :Yēyiin. Tinyē :kariichaa kāāmuukēywēek kooserweet tukuuk chēē imēertooy :Buunyoontēēt. Kiisērweētē kwiilat ake tukul

⁵ āk ng'aseetaab keey ake tukul nyēē mächē kule kukwiilē kiirnātēētaab Yēyiin ānkēēbunyē kāāsōōtēywēek tukul sukubayta :Kiriistō.

⁶ Yoo koochamte Yēyiin kuchurta, +mākēēchōb keey kiing'woonchi choolwookiin ake tukul.

⁷ Mächē ōkāsē ng'aleek kuu wōlēē wuu. Yoo inkētē :chii kubooyiit man kule bo Kiriistō, kumächāktōōs kōōnkēt kule kēēbooyē :nkacheek Kiriistō kuu wōloo wuunto :inee.

8 -Māākāsē muyāt ake tukul yoo kaantumeeree kāāmuukēywēkyuu kuu lēbkēēyiin nteenee mākoy ayey kuu nyooto. / Kimākēēkōōnoo kāāmuukēywēechu aserweeteenaak nteenee ātitiirēenook

⁹ simaanyokoortaak ām bārōōnōōkyuu.

¹⁰ Mwooyē :biiko alake kule, “Siru :chiichoo ng'al chēē nyikiisēch ānku kōrōōmēch, nteenee yoo inee nkit :nyēē ng'āloolē, ku chii nyēē mābo laat āmāyisē biich :ng'aleekyii.”

¹¹ Māchāktōōs kōōnkēt :chiito nyoo isōōtē kuu nyooto kule ng'aleek choo āmwooyē ām bārōōnōōkyuu yoo -māālēēkit, ku chooto :chēē chāāyēyē yoo kāāchōō.

¹² -Māāmāchē okerkeeyeena biiko choo ng'āsē keey. I-āyēēchēē keey :ake ām bichoo ake, nto nyoo yēyē kuu nyooto ku sōōriin.

¹³ -Mākēēmāchē :acheek keeng'as keey kukeeyta, nteenee kiikuchōbwēēch :Yēyiin kule keeyey yi-isyēēt nyēē yityook akweek.

¹⁴ Kuuyu ki acheek :chēbo taay kēēyibwook lōkōōywēk chēē kāroomēch chēbo Kiriistō, mēēbērē kēēmiitē kiiwutēē keey ng'aleechu buch.

¹⁵ Nto subak -mākēēng'āsē keey kukeeyta kubo yiisyēēt nyēē yēyē :biiko alake. Kiyēē kēēmāchē keekas ku kule yoo otāsē taay miisin ōkichē ōyēnchinē Kiriistō, kubārāyīitu :yiisyēēnyoo.

¹⁶ +Makyaamtaate yooto lōkōōywēk chēē kāroomēch kyoochi yēēmōōsyēk chuut alak, simakeeng'asee keey yiisyō nyēē kiikuyey :chiito

ake.

¹⁷ Nteenee ii, lēyyē, chiito nyoo ng'āsē keey, kumāchāksē kung'āsēē keey kiyēē koyey :Mokoryoontēēt.

¹⁸ -/Mākēechāmtooy chii nyoo silē keey nkityō kule karaam. Nteenee /kēechāmtooy nyoo silē :Mokoryoontēēt kule karaam.

11

Bāwulō āk lēbkēyik chēē mābo man

¹ Ābērē nto ōmuytoochoo ānkoo mbo yoo wuu nyēē kaaberberiitu. Nteenee ānkētē kule ōmiitē ōyēyē kuu nyooto mbo raat.

² Okerkeeye tyēē *ārung'oonyoo nyēē kiikēēkuurtoochi saannyya nto saantaanaa ku Kiriistō. Kunyoo, māāmāchē chokooberbeeraak :chiito ake kuuyu kookuyeya :Yēyiin āriibook -mōōlumootē.

³ Āmoo mēt kule kuu yoo kiimuuchē :eereeneet kukenta Aawa, kōōmuuchē / kēētēwēchook nkakweek ōchuunnyēē soboonng'woong' nyoo kyōōnēmchi keey Kiriistō.

⁴ Ō-āsyinē keey kāānēētutut alak tukul. Chōōnii :chiito ake ānkwoomwook kiyēē mānāmē keey āk kiyēē kikyoomwook kurubta keey Yēesu, i-ārōōrwook kēēltaab kaararaacheet nyēē mānoomtōōs āk nyoo kikyoomwook :acheek ānkwoomwook kurubta keey āk tāmirmiryēēt ake nyēē mā nyoo bo Yēyiin ānkōōyēbchinē yit.

10:16 Room. 15:20

10:17 1Kōōr. 1:31

10:18 1Kōōr. 4:4-5

11:1 2Kōōr. 11:19

11:2 Ēfēes. 5:25-27

11:3 Toowu. 3:1-5, 13

11:4 Kala. 1:6-9

5 Māmii :kiyēē biirēēnoo :alake choo ng'āsē keey kule icheek ku *lēbkēēyik chēē wōōyēch.

6 -Māāyēku sinee ng'āloliin tēērērēēwo, nteenee ātinyē kiirnātēēt. Ābērē kwookas :akweek kiirnātoonoo kuchurta ām kiy ake tukul nyoo kookeyey :acheek.

7 Ara, ki miyaat ā-āmwook lōkōōywēk chēē kāroomēch /āmākēēkwēwoo kiy? Ki miyaat āyib keey ng'wēny sāātōrōōrook?

8 Kyaacham kōōruruukwoo :kanisoosyek alake beesaanik sichāā-āmwook lōkōōywēk.

9 Nteenee yoo kikēēboontē keey āk akweek ānkubotwoo :kiy, manaanyalaak kuuyu kikōōnoo :mbo ng'eetaabiya choo kikwoonēē Maketoonnya kiyēē kyāāmāchē. Kwāāriiboonu keey kule nto -māākoochi chii ake tukul ām akweek nyikiisinto ānkāātāsē taay āyēyē kuu nyooto.

10 Kubooyiit man, kuu yoo kyaalaach mantaab Kiriistō, māmii :chii mbo akeenke ām yēēmēētaab Akaaya nyēē imuuchē kukerektāa amwaay kuu nyooto.

11 Ām nee simaacham toorētēēng'woong'? Ara, kuuyu -māāchāmook? Inkētē :Yēyiin kule āchāmook.

12 +Maatas taay ayey kiyēē āmiitē āyēyē sāāchoolchi bēy biiko choo māchē kule nto nyōōr bārooyinto nyēē kēē-āyēēchēēnēēch keey ām tukuuk choo intumēērēē :icheek.

13 Mā *lēbkēēyik :bichoo chēbo man. Tinyē ng'wiiynaneet ānkuyēyē keey wuu nyēē icheek

11:5 1Kōōr. 15:10; 2Kōōr. 12:11; Kala. 2:6, 9 11:6 1Kōōr. 2:6-16

11:7 1Kōōr. 9:12-18; 2Kōōr. 12:13 11:9 Filib. 4:15-18 11:10

1Kōōr. 9:15-18 11:12 2Kōōr. 11:5; 12:11

lēbkēēyikaab Kiriistō.

14 Māmii :tōsōōsyō ām ng'ālyoontoonoo kuuyu yēyē keey :nkinee Kibrōkōsyoontēēt wuu nyēē inee :nyēē yibu lēbkēēyyēēt.

15 Kunyi, mēēbērē ng'ālyoo nyēbo kwōng'uut yoo kayey keey :biiko choo yēchinē Kibrōkōsyoontēēt yiisyēēt kuyēk chēē yēyē yiisyēēt nyēbo churtaay-eet. +/Mabokiiruusta bichoo kurubta keey āk wōlēē wuu :ātēbuutēkwaa.

Nyāliuutēk chēē kibuntēē :Bāwulō

16 Āmwoowook subak kule māyibo :chii kule aberber. Nto yoo mii :chii nyēē isōōtē kule aberber :anii, kumāchāksē kutaacha kuu wōloo / kēētooktooy nyoo berber nto anyuun ang'as keey mbo kisich.

17 Yoo āng'āloolē āng'āsē keey, -māāng'āloolē kuu wōloo kātāng'ālooltooy :Mokoryoontēēt nteenee, āng'āloolē kuu chii nyēē berber.

18 Kuu wōloo ng'āstooy keey :biiko chēē chaang' ām kōōroni, kany ang'as keey :nkanii kuu nyooto.

19 Kyoocham ōkāsyinē choo bērbērēch kuuyu ōng'oomēch miisin.

20 Nto kubooyiit man, ōkāsyinē mbo choo yēyook ōyēku motwoor, choo sāsunēēnook tukuukwook, choo lātwook, choo yibē keey barak nto mbo choo chuurook.

21 Āmuyoot amwaay kule ākoo kikēēkuskusēch kēēyēwook kuu nyooto.

Nto kiyēē ng'āsēē keey :bichoo, ānkoo āng'āloolē :anii wuu nyēē aberber, kany ang'asee keey :nkanii nyooto.

22 Yuutayeek :icheek? Ntēē āyēku :nkanii Yuutāyiin. Isrāyēēliik :icheek? Ntēē āyēku :nkanii Isrāyēēliin. Bo kōōtaab Abraam? Ntēē ābooyē :nkanii kōyooto.

23 Yēchinē :icheek Kiriistō yiisyēēt? Ntēē āyēchinē :nkanii kusiir icheek. (Āng'āloolē wuu nyēē kāākubunwoo keey :mēt.) Kwaa-am :anii booryēēt kusiir icheek. /Kiikeerataanwaa kibtaman kusiir icheek, /kikēēbironwoo kusiir icheek ankyaana-maanunee meet āwut kibtaman.

24 Kiikōōtyōōlēēnoo :Yuutayeek musyāritiitaab anweet kunyil muut. /Kikiityōōloo areet sosom āk sokool ām bārooyin ake tukul.

25 /Kiikēēmōōrēēnoo syaariit kunyil sōmōk /ankeewiireenaa mbo bēsyēēt ake rwoontōōk. Kyāāwēētēē mwēēnkōōsyēk sōmōk kunyēērāktōōs ām araarayta, kyāābuurēē bēsyēēt ake araaray kuyeech kut wokwiimēn.

26 Kyāāwēesyētootēē kōōrōōsyēk chēē chaang'. Yooto tukul, kyāāmiitē yēē mii :chii kubo āynōōsyēk, sāsiik, biikaab kōōrēēnyuu āk choo mā Yuutayeek. Kyāāmiitē subak nyēē miyaat ām kiriinkōōsyēk, suurkwēēnēēt, araarayta āk mbo biiko choo yēyē keey kule biikaab Kiriistō.

27 Kyāāyēyiisyē miisin ā-āmē booryēēt ānkyāāchooyēnē bēsyōōsyēk alak. Kyaakas ng'woonintaab kēmēwuut āk melelta ānkyāārukuutē keey kibtaman. Kimāāboontē sirook chēē yēmoo ānkyoomoo :yoomat.

11:22 Room. 11:1 11:23 Yēyuut. 16:23; 1Kōōr. 15:10; 2Kōōr. 6:5; Ēfēēs. 3:1 11:24 Kiruu. 25:3; Mat. 10:17 11:25 Yēyuut. 16:22; 14:19 11:26 Yēyuut. 9:23-25; 14:5 11:27 2Kōōr. 6:5

28 Mā choo baateey, āsōōtē miisin wōlēē wuunto :kanisoosyek ām kiriinkōōsyēk tukul.

29 Yoo miitē :chiito nyēē kinyēbēt, kitāānyēbēt :nkanii, nto yoo mii :chii nyēē kimii wokōōbootē kāāyēnchinooyēēnyii, kikiikuriikyoo nkanii āboot nyeenyuu.

30 Nto yēē ākoo yēmāksē ang'as keey, ang'asee keey tukuuk choo ibooru kuskuusyēēnyuu.

31 Inkētē :Yēyiin nyoo kwaaniitaab Mokoryoontēt Yēesu Kiriistō nyoo tōrōōr ākookoy kule -māāng'wiiynānē.

32 Kimii :chiito ake ng'wēnyuutaab bāytooyiintēt Areta nyēē kiyyoonkyinē *kiriinkēētaab Tamaasko. Kimwooy :chiichoo kule / kēēriib kiriinkoonoo /sikeenama,

33 nteenee / kikiiyokooytēēnoo tiriisyeetaab tōōtēētaab kiriinkoonoo āmiitē mōōntiit. Yooto achililee āwunnyēkyii.

12

Yēyiisyē :kāāmuukēywēēkaab Kiriistō ām wōlēē mii :kuskuusyēēt

¹ Māchāksē atas taay ang'as keey ānkoo mākōōnu kiy. Nteenee, kany ang'alaalee ng'oong'uutēk āk tukuuk chēē kiikōōboorwoo :Mokoryoontēt.

²⁻³ Ānkētē chiitaab Kiriistō nyēē ām kēnyiisyēk taman āk ang'wan choo kiikukeeyta, /kikeesar ām bārooyinto nyēē kisich kuwo barak ānkurēk. Yoo kitākumii bōōrnyii nto kimāmii kumāānkētē, nteenee inkētē :Yēyiin.

11:29 1Kōōr. 4:11-13; 2Kōōr. 4:8-12; 6:5-10; 2Tēm. 3:11

11:29

1Kōōr. 2:3

11:30 1Kōōr. 1:31

11:31 2Kōōr. 1:23

11:33

Yēyuut. 9:24-25

⁴ Kikas ām wōlooto ng'al chēē -/mākyoomu chēē -/
mākēechāmchinē chii kutwech.

⁵ Amāchē āng'āsēē keey kiy nyēē wuu nyoo.
-Māāmāchē āng'āsēē kiyēē kyaayey nteenee,
āng'ērēchēē kuskuusyēenyuu.

⁶ Ānkoo kāālē ang'as keey kubo ng'oong'uutēchoo
bo kwōng'uut, -maaberber, kuuyu āmiitē yooto
āmwooyē manta. Nteenee ātāyēē keey sukung'eet
-meesoot :chii kule akaraam :anii kusiir wōlēē
wuu :kiyēē āyēyē āk nyēē āmwooyē.

⁷ Kiikoochi :Kibrōkōsyoontēēt kateet bōōrnyuu
nyēē ikōrē simāātōrōōr keey.

⁸ Kyaasaaysaay Mokoryoontēēt kunyil sōmōk
kule kōōnēmtoowoo

⁹ nteenee kumwoowoo kule, “Yēmiing' :chama-
teenyuu kuuyu churtooy :kāāmuukēywēēkyuu ām
wōlēē mii :kuskuusyēēt.” Kunyoo, +maang'as keey
miisin ām ng'erekweek kubo kuskuusyēenyuu
sukooluumaa :kāāmuukēywēēkaab Kiriistō.

¹⁰ Kiyooto :nyēē yēyoo ang'erech ām kusku-
usyēēt, yoo ābuntēē ng'al chēē ng'woonēch, wuuy-
inwēēk, wusiisyēēt āk nyalil ake tukul kubo Kiri-
istō. Kunyi, yoo ākāsē keey kule akuskus, ākichoot.

Kyaam mēt Bāwulō :ng'aleekaab Kōōrintēek

¹¹ Aberber yoo āsilē keey, nteenee akweek :chēē
kyōōtōōrchoo, kuuyu akweek :chēē kātōōsiloo.
-Māābooyē :anii ng'wēny ām *lēbkēēyichu wōōyēch,
ānkoo māāwōō.

¹² Kyāāyēwook ām muytaayeet nyēē nyikiis mi-
isin tukuuk chēē ibooru kule anii :lēbkēēyiintēēt

12:6 2Kōōr. 11:16, 30 **12:7** Kāāyit. 33:55; Āyub 2:6-7; Kala.
4:13-15 **12:9** Isa. 40:29-31; Room. 5:2; Filib. 4:13 **12:11** 2Kōōr.
11:5

nyēbo man. Kiyēyākiis :tukuuk chēbo kwōng'uut ām kāāmuukēywēēkaab Yēyiin.

¹³ Kiyēē mānāayibwook akweek ku nyikiisinto, kuu wōloo kyāāyibchintooy kanisoosyek chuut alak. Yēē ākoo ng'ālyoo kis, ōnyōōwoo kaat ām lēēluutyoonoo.

¹⁴ Nto raat kuunyi, āchōboot āruutoochook nyēbo sōmōk āmēēbērē āyibchook nyikiisinto kuuyu -māāmāchē tukuukwook nteenee āmāchook akweek nkit. Mākōnōrchinē :lēēkōōy sikiikwaa kiy, nteenee sikiik :chēē kōnōrchinē lēēkōōk.

¹⁵ Kunyi ang'erechaat miisin āyēyiisyēē tukuukyuu tukul chēē āboontē kubo akweek. Ām nee sōōchāmoo kisich ānkāāchāmook :anii miisin?

¹⁶ Ōmuuchē ocham kule manaayey kunyikisyook :kiy, nteenee imuuchē kumwooy :chii kule kyaaberbeeraak.

¹⁷ Ātēēbē kule ii, kilātu ng'oo :bichoo kyāāyooku kukwa wōloo ōmiitē?

¹⁸ Kyaasaaysaay Tiitō kuchō wōloo ōmiitē kuchōōnto keey ng'eetaabiya ake. Ara kilātwook :Tiitō? Ara -mēēntōōwēēch :Tāmirmiryēēt akeenke āk inee? Nto -mākiirābchinē kēēlto akeenke āk inee ōō?

¹⁹ Ābērē kwōōsōōtē kutēē yooto tukul kule yoo kēēmwooyē kuu nyooto, kēēmiitē kēēyēētē keey. Lēyyē, kōkēēng'āloolē ām kāāmuukēywēēkaab Yēyiin kuu biich chēē kiikunam Kiriistō. Mbo ng'eetaabiya, kēēyēyē kiy ake tukul kēēmāchē kiititirook.

12:12 Yēyuut. 13:6-12; 14:8-10; 16:16-18; 19:11-16; 20:7-12; 28:3-6; Room. 15:19 **12:13** 2Kōōr. 11:7-9 **12:15** Filib. 2:17 **12:17** 2Kōōr. 7:2 **12:18** 2Kōōr. 2:13

20 Āmuyoot akas kule yoo āchōōnii āmuuchē ānyōōrwook -mōōmiitē ōbuurē kuu wōlēē āmāktooy, āmēēbērē +mōōng'ērēkyi ng'aleek chēē +maamwaay. Iyiimoo mēt kule wuu nyēē tōōwookuutōōsii, ōtuuyiityinē keey moon, ōnyēērchinē keey, ōsooyñēnē, ōnchuruurē keey, ōyēyootē seemseemnyeet, ō-āwēsyyinē keey ānkōōchuunchuuntōōsii.

21 Āmuyoot mbo kule yoo kāāchōō +mooyeyaa āchus ām taayeetaab Yēyiin nyēē ākoy ānērēēkyi biiko chēē chaang' choo kichoolwookēnootiin amanaaweek kutayee keey martaayeet āk sikornateet sukutililiitu.

13

Ōrōōtootē soboonwēkwook ankoosatee keey miyootyēēt

1 Ruutooynyuu :nyitēnyi nyēbo sōmōk āchōō wōloo ōmiitē. Kubo kwaak yoo kātōok :lēēlis, ānkumwooy :biiko āyēēnku nto ku sōmōk kule kōkāsē kuyēyāktōōs, /kiitiil kule wuu nyooto.

2 Miitē :ng'ālyoo nyēē kisimataayeenaak yoo kyāāruutoochook ām baannyuu bo āyēēng'. Kunyoo, tāākētyinē keey ng'ālyoontoonooto ālōō. Āmwoowook kule yoo kāāyēēwu, -māāsooyēē chii ake tukul ānku nyoo kichoolwookēnoot, nto nyoo kōtākuchoolwookēnē.

3 Yooto yēē +mookas kule āyēyiisyēē kāāmuukēywēēkaab Kiriistō. -Mēēkuskusyook keey :inee, nteenee yēyiisyēē kāāmuukēywēēkyii.

12:20 1Kōōr. 1:10-11; 2Kōōr. 1:23; 10:2 12:21 2Kōōr. 13:2 13:1 Kiruu. 19:15; Mat. 18:16 13:2 1Kōōr. 4:21; 2Kōōr. 1:23; 10:11; 12:20; 13:10

⁴ Imuuchē /kiisoot kule kimātinyē kāāmuukēy yoo / kikēēkwērtōochinē murtooywoontēēt, nteenee minyēē raat kāāmuukēywēēkaab Yēyiin. Ām kēēlto nyēē wuu nyooto, kēēkuskusēch :nkacheek, nteenee +mābokēēyēyiisyēē kāāmuukēywēēkaab Yēyiin ām wōlēē ōmiitē.

⁵ Kunyoo, ōrōōtootē keey ankootyemte keey sookas yoo ōtinyē manta. Nto yoo kookas kule -mōōtinyē Yēesu Kiriistō, kukōōsuuytē ām kiyēē kōōtyēmchinē keey.

⁶ Ātinyē mooyēēt kule +mookas kule mānāākiisuytē :acheek ām tyēmiisyēēnyoo.

⁷ Kēēsooyē Yēyiin kule osatee keey kiy nyēē miyaat. Kiyēē bo koomānuut ku kule oyey :akweek kiyēē bo man āmēēbērē kule /kēēsilēēch acheek.

⁸ Mēēmuuchāksē keekwiil keey āk manta, nteenee māchāksē kēērubē manta.

⁹ Kēēng'ērēkootiin ām kuskuusyēēnyoo kātikoo baateey yoo ōkichootiin :akweek. Kēēsooyē :acheek kule ochurte.

¹⁰ Ng'ālyoontoonooto :nyēē yēyoo asir ng'aleechu yoo tāālōō ām wōlēē ōmiitē, si nto yoo āyitu mēēbērē chāākōrōmchook ām kāāmuukēywēēk choo kikōōnoo :Mokoryoontēēt. / Kiikēēkōōno kāāmuukēywēēchoo ātitiirēenook, āmēēbērē aserweeteenaak.

Kāā-āmiisēēt

¹¹ Ng'ālyoo nyēbo lētuut ii, mbo ng'eetaabiya, ong'erech. Okas kule koochurte, ōkimkiimitu, okany kunoomnyo :mētēwookwook

ānkōōkoolyoontōōsii. Yoo kooyey kuu nyooto,
+mōōbuurtē keey Yēyiintēētaab chamateet āk
kaalyeet.

¹²⁻¹⁴ Ōtōrōōchē keey nyēē ōng'ērēkyinē keey.
Lēyyē, ōnyōōru :akweek tukul bērurtaab Mokory-
oontēēt Yēēsu Kiriistō, chamateetaab Yēyiin āk
sinēntaab Tāmirmiryēēnyii. Isubooyook :biikaab
Kiriistō tukul ām wōli. Chameetaab keey.

Biibilya Nyēē Tiliil
New Testament in Sabaot (KE:spy:Sabaot)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sabaot

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9966002030

The New Testament

in Sabaot

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
c68c9dca-518f-544b-a52e-82240cf64928